

Oproer

Thema: Het volk in de woestijn
Num. 16: 1-35

a. Het oproer begint (Num. 16: 1-11)

UITLEG VAN DE TEKST

Het volk Israël verblijft door eigen schuld in de woestijn. In Numeri 13 en 14 lezen we hoe het volk reageerde op de verspieders die terugkwamen. Als straf van God zal het volk veertig jaar in de woestijn rondtrekken. Dat houdt in dat voor een groot deel van de bevolking geldt, dat ze wel uit Egypte trokken, maar zelf nooit in het beloofde land zullen komen. Tegen deze achtergrond hebben we de gebeurtenissen in Numeri 16 te lezen.

Het hoofdstuk begint (vers 1) met het voorstellen van Korach. Hij is de zoon van Jizhar en de kleinzoon van Kohath, die een afstammeling van Levi is. Deze Korach lijkt het initiatief te nemen tot een aanval op het gezag van Mozes en Aäron. Korach, uit de stam van Levi, richt zijn pijlen vooral op Aäron. Korach roept tot zich Dathan en Abiram, zonen van Eliab en On, de zoon van Peleth, zonen van Ruben. Dathan, Abiram en On komen in opstand tegen Mozes. Zij komen samen (vers 2) met tweehonderdvijftig mannen, oversten (leiders) binnen het volk, voor het aangezicht van Mozes. Ze stellen de kritische vraag waarom Mozes en Aäron menen dat zij het zijn die leiding geven aan het volk en aan de dienst van de HEERE (vers 3). Het is te veel voor u, zeggen ze. Ze bedoelen: u grijpt naar een te grote plaats, u wilt te veel eer, te veel hooi op uw vork. Heel het volk is heilig (Hebr. qadosj wat heilig, afgezonderd, toegewijd aan betekent). Van heel het volk geldt dat de HEERE in hun midden woont. Wie bent u dan dat u uzelf verheft? Mozes reageert geschokt en valt op zijn aangezicht (vers

4). Dat is een uitdrukking van het zoeken van het aangezicht van de HEERE. Onmiddellijk beseft hij dat deze zaak de HEERE aangaat. Hij spreekt tot Korach (vers 5) en die met hem zijn. Morgen zal de HEERE aanwijzen wie voor Hem de 'heilige' is. Mozes gaat geen discussie aan. De HEERE alleen is gerechtigd aan te wijzen wie Zijn volk zal leiden. Wie tot Hem zal naderen voor Zijn aangezicht in de tabernakel of de tent der samenkomst. Hij geeft Korach en die met hem zijn de opdracht (vers 6) om wierookvaten te nemen en de volgende morgen reukwerk daarop te leggen en daarmee te verschijnen voor het aangezicht van de HEERE. Wie dan gekozen wordt, die zal heilig zijn (vers 7b). Mozes toont zich hier een trouw dienaar. Op zijn beurt zegt Mozes; het is te veel voor u, kinderen van Levi. Grijpt u niet boven uw macht? Ook Korach wordt direct aangesproken (vers 8) en met hem de stam van Levi. Bent u ontevreden met de plaats die u hebt (vers 9)? U mag toch naderen voor Gods aangezicht en Hem dienen in de tabernakel? Wilt u meer dan de priesters bijstaan? Wilt u het ambt zelf (vers 10)? Mozes legt de vinger op de zere plek. Mozes brengt dit gebeuren op het niveau waar het hoort. Deze klacht is niet tegen Aäron (wie is hij dat het om hem gaat, zegt Mozes), maar tegen de HEERE. Met deze klacht maakt u duidelijk dat u het oneens bent met het beleid van de HEERE. U murmureert tegen Hem.

TER OVERWEGING

Het lijkt voor de kinderen misschien vreemd dat er sprake is van oproer tegen Mozes. Hoe kan iemand opstaan tegen zo'n groot leider? Het is goed om duidelijk te maken dat dit van alle eeuwen en alle plaatsen is. Telkens weer werden mensen ontevre-

den over hun eigen plaats en de (in hun ogen te grote) plaats van de ander en kwamen mensen in verzet. Ook binnen de kerk van de Heere is dit helaas het geval. Ongehoorzaamheid en ontevredenheid behoren ook bij de wrange vruchten van de zondeval. De wortel van dit alles is het willen zijn als God! Met de kinderen kunnen we spreken over de vraag of ze zelf geen momenten kennen waarop ze jaloers waren op de plaats die de ander had? Mozes maakt duidelijk dat dit zich afspeelt voor het aangezicht van de HEERE. Mozes heeft gelijk. De klacht is niet tegen Aäron of hem, maar tegen de HEERE Die deze mannen heeft aangesteld. Het is goed om met de kinderen door te spreken over het gegeven dat wij ons steeds moeten realiseren dat we niet los van de HEERE leven. Als we thuis ontevreden zijn, zijn we het dan alleen tegen onze ouders? Of ook tegenover Hem van Wie we onze ouders hebben ontvangen?

Mozes vertrouwt erop dat de HEERE de weg zal wijzen. Het is goed dat Mozes niet zelf beslist of zelf in debat gaat. Hij legt het in Gods handen. Daaruit spreekt vertrouwen in de HEERE. Deze les van Mozes kunnen we meenemen.

GELOOFSLEER

Heidelbergse Catechismus, zondag 39. (Eert uw vader en uw moeder gaat verder dan alleen je ouders eren. Het geldt voor allen die over mij gesteld zijn. Ook al heeft ieder mens zijn gebreken, God wil ons door hun hand regeren.)

b. Het oproer gaat door (Num. 16: 12-35)

De situatie verhardt zich (vers 12). Mozes laat Dathan en Abiram roepen, maar zij maken hem duidelijk dat ze aan dit verzoek geen gehoor zullen geven. Zij hebben moeite met de positie van Mozes (vers 13). Niet alleen, zeggen ze, hebt u ons uit een land van melk en honing hier gebracht, u hebt uzelf ook nog eens uitgeroepen tot onze overheer, tot heerser over ons. Ook hebt u ons niet gebracht (vers 14) in een land van melk en honig of heeft u ons een akker ten erfdeel gegeven. Ze verwijten Mozes dat hij het volk heeft bedrogen. Het is ten diepste, net zoals bij de verspieders, opstand tegen Gods wil en doel. Ze komen niet tot Mozes.

Het antwoord van Dathan en Abiram wekt Mozes' woede op (vers 15). Hij vraagt de HEERE hun offer niet aan te nemen. Nooit heb ik iets van ze genomen, zegt hij. Nu spreekt Mozes Korach (die er nog staat) aan (vers 16). De mannen die met Korach zijn meegekomen, tweehonderdvijftig man, moeten zich de volgende morgen verzamelen, elk met

zijn wierookvat. Aäron moet daarbij zijn (vers 17). Het gebeurt zoals Mozes heeft geboden (vers 18). Korach verzamelt allen voor de deur van de tent der samenkomst, ieder heeft zijn wierookvat bij zich. Dan verschijnt de heerlijkheid van de HEERE (vers 19). De HEERE gebiedt Mozes en Aäron weg te gaan bij de anderen vandaan (vers 20 en 21). Hij heeft de intentie om het volk te verteren in Zijn toorn. Mozes en Aäron werpen zich onmiddellijk neer en doen voorbede voor het volk (vers 22). Dat de HEERE een man die zondigt verteert, kunnen ze begrijpen, maar moet om dit alles deze hele vergadering sterven (vers 22)? De HEERE geeft gehoor aan deze voorbede (vers 23). Nu moeten Mozes en Aäron een ieder sommeren om weg te gaan bij de tenten van Korach, Dathan en Abiram. Mozes geeft gehoor aan deze oproep. Korach is gekomen, maar Dathan en Abiram zijn blijikbaar bij hun tenten gebleven. Mozes gaat erheen (vers 25) met achter hem aan de oudsten van Israël. Ook daar krijgt het volk de waarschuwing te horen dat ze weg moeten gaan bij de tenten van Dathan en Abiram vandaan. Laat deze goddeloze mannen los. Raak niets aan wat van hen is. U zult anders met hen omkomen (vers 26). Velen geven gehoor aan deze oproep (vers 27a). Ze nemen afstand. Niet alleen letterlijk, maar daarmee ook van dit oproer. Dathan en Abiram gaan echter met heel hun gezin provocerend bij de ingang van hun tent staan (vers 27b). Mozes spreekt nu het volk aan (vers 28). Nu zullen ze zien dat hij niet in eigen macht handelt en zichzelf heeft uitgeroepen tot hun leider. Als deze mensen zullen sterven, zoals alle mensen sterven, heeft de HEERE mij niet gezonden, zegt Mozes (vers 29). Maar als de HEERE iets nieuws doet, als Hij zal maken dat de aarde haar mond opent (vers 30) en deze mannen met al de hunnen zal verslinden, als deze mensen levend naar de hel zullen varen, dan weet u dat deze mannen de HEERE (niet zozeer Mozes) getergd hebben. Zo levert de HEERE Zelf het bewijs. Het gebeurt zoals Mozes heeft gezegd (vers 31). Onder de tenten van de oproerlingen ontstaat een kloof. De aarde verslindt (vers 32) letterlijk de mannen en hun huizen (daarmee wordt hun gezin aangeduid) en allen die bij Korach hoorden (hiermee wordt bedoeld die mensen die niet van zijn zijde waren geweest). Zelfs hun vee wordt door de aarde verslonden. Levend gaan deze mensen naar het dodenrijk (vers 33). Achter hen sluit de aarde zich weer zodat terugkeer voor hen onmogelijk is. Vanuit het midden van de gemeente zijn ze weggerukt. De mensen vluchten weg van deze plaats (vers 34). De angst, dat wie nog in de buurt staat wordt verslonden, is groot. Paniek maakt zich van hen meester. De tweehonderdvijftig mannen die met hun wierookvat zijn gekomen worden ook getroffen. Niet omdat de aarde hen opneemt, maar een vuur uit de hemel hen

treft. Zo komt een verschrikkelijk einde aan dit oproer. Ja, wie zich openlijk verzet tegen de HEERE en Zijn beleid, bekoopt dit met zijn leven.

TER OVERWEGING

Dathan en Abiram zijn echt in verzet gegaan en een verzoek om te komen, leggen ze naast zich neer. Het is goed om met de kinderen te spreken over het escaleren van bijvoorbeeld een ruzie. Wie zich steeds harder opstelt, maakt de kans op herstel van relaties of vertrouwen al kleiner. De daad van deze twee mannen sluit een goede afloop van dit alles eigenlijk uit? Hoe vaak zien we dit niet in de omgang met elkaar?

Mozes en Aäron werpen zich op als voorbidders voor de gehele vergadering. Ten eerste omdat ze weten dat veel mensen 'meelopen' terwijl ze nauwelijks beseffen waar ze aan meedoen. Dat is iets wat we de kinderen kunnen leren. Ze moeten zich afvragen bij wie ze zich aansluiten en waarom. We worden immers ter verantwoording geroepen voor onze daden!

Ten tweede zoeken ze het behoud van het volk, al keren ze zich tegen hen. Hier lijken Mozes en Aäron op de Heere Jezus. Bad Hij niet aan het kruis: 'Vader vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen?' Hij is de grote Voorbidder Die in de hemel is en voor Zijn Kerk bidt.

Mensen krijgen de mogelijkheid de straf te ontlopen. De prediking is er op gericht om mij te redden van het oordeel! Door het geloof in de Heere Jezus. Als Mozes niet had geroepen dat ze weg moesten gaan bij Dathan en Abiram waren er nog veel meer omgekomen. Zo klinkt keer op keer in de Bijbel de roep tot omkeer, inkeer, het loslaten van zonden. Waarom? Omdat we anders de eeuwige dood zul-

len sterven. De oproep om de zonde los te laten is tot ons behoud!

De straf is verschrikkelijk. Dathan en Abiram met hun gezin, Korach met de mensen die bij hem bleven, de tweehonderdvijftig mannen met hun wierookvat, zij verliezen hun leven. Het vraagt om tact om hier op een goede wijze met de kinderen over te spreken. Daarbij moeten we dit enerzijds niet onbesproken laten, anderzijds is het goed om sober te spreken.

De kinderen van Korach zijn wonderlijk gespaard gebleven (Num. 26: 11). Zij stonden niet voor de tent van hun vader. We weten niet waarom dit zo gegaan is. Eén ding weten we wel; zij hebben genade ontvangen. Ze hebben later van de grootheid van God gezongen (zie o.a. Ps. 46). De HEERE is rechtvaardig, heilig, barmhartig en groot van goedertierenheid.

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 17, vraag en antwoord 49 en Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 26. (De ten hemel opgevaren Heere Jezus Christus is voor het aangezicht van Zijn Vader onze Voorspreker.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 31. (De verkondiging van het Woord is openen en sluiten. Zondag aan zondag komt de oproep tot bekering tot ons. Ook iedere keer als op school en de zondagsschool de Bijbel opengaat en als we voor onszelf de Bijbel lezen.)
- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 37. (Dit artikel gaat over het laatste oordeel en de troost die er in de wederkomst ligt voor de gelovigen. In dat verband wordt ook gesproken over de boeken die opengaan. Een ieder zal geoordeeld worden naar hetgeen hij of zij in deze wereld gedaan heeft, hetzij goed of kwaad.)

